

BARNDOM UTAN BROTT

Gäng- snacket

ንወለድን ንካልኦት ኣገደስቲ ዓበይትን
ዝኸውን መምርሒ

ገበነኛታት ጉጅለታት ንውላድካ ከይምልምልዎ ትጫነኛ ዲኻ?

አብ ሸወደን ኣዚዮም ብዙሓት ቁልዑ ናብ ገበነኛታት ጉጅለታት ይስሓቡ ኣለዉ። ገለ ካብ'ኣቶም እሞ'ኸኣ 10-12 ዝዕድሜኦም ቁልዑ እዮም። ከም ወላዲ፡ መምህር፡ ኣሰልጣኒ፡ ኣባል ስድራ ቤት ወይ ካልእ ኣገዳሲ ዓቢ ሰብ መጠን ተስፋ ምቕራጽን ጓህን ክስምዓካ ንቡር እዩ። ብፍላይ ኣብ ኩነታትካ በይንኻ ከም ዘለኻ ከይኑ እንተ ተሰሚዑካ።

ምስ ካልኦት ሰባት ተዛረብ

ቀዳማይ ስጉምቲ ምስ ካልኦት ዓበይትን ምስ ውላድካን ምዝራብ ምጅማር እዩ። ኣብዚ ሕብረተ ሰብ ደገፍ ናይ ምሃብን ምሕጋዝን ልምዲ ዘለዎም ብዙሓት ተዋሳኒቲ እውን ኣለዉ።

ነቶም ናይ መጠንቀቕታ ምልክታት ኣስተብህለሎምን ቀልጢ ፍካ ሓገዝ ሕተትን። ብሓባር ኪንና ንኹሎም ቁልዑ ካብ ገበን ናጻ ዝኾነ ድሕንነትን ቅሳነትን ዘለዎ ቁልዕነት ክንፈጥረሎም ንኽእል ኢና።

እቶም ጉጅለታት ኣብቲ ውላድካ ዘለዎ ቦታ ኣለዉ።

ገበነኛታት ወይ ምስ ገበነኛታት ዕርክነት ዘለዎም ሰባት፡ ኣብ ከባቢ ኣብያተ ትምህርቲ፡ ኣብ ማእከል ከተማ ወይ ኣብ ጥቕ ቤትካ ክህልዉ ይኽእሉ እዮም። እዚኦም ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣዕሩኽ ውላድካ ከም ዝኹኑ ዘምስሉ ብዕድመ ዝደፍኡ መንእ ሰዓት እዮም። ንኣብነት ፒሳን ልስሉስ መስተን ይጋብዙ፡ ናእዳን ህያባትን ይህቡ። ወይ ብማኪና ይማልኡኹ። እቶም ጉጅለ ነቲ ቁልዓ ብጻይነት ከም ዝስምዖ ይገብሩ።

እዞም ዝስዕቡ ገለ ካብቶም ከተስተብህሉሎም ዘለካ ናይ መጠንቀቕታ ምልክታት እዮም፡-

- ውላድካ ክሕሱ ወይ ነገራት ክሓብእ እንተ ጀሚሩ
- ምስ ሓይስቲ ብዕድመ ዝደፍኡ መንእሰያት ወይ ኣባጽሕ ክራኸብ ይጅምር
- ሓድሽ ክዳውንቲ ወይ ሓዳስ ተለፎን ሒዙ ናብ ገዛ ይመጽእ
- ገንዘብ ክትህበ ምሕታት የቋርጽ ወይ ናይ ገዛእ ርእሱ ዝያዳ ገንዘብ ከም ዘለዎ ይመስል
- ብዓይኒ ጥርጣረ ዝርኣ ብዙሕ ወይ ዓበይቲ ክፍሊታት ይልእኽ ወይ ይቕበል (ብስዊሽ ወይ ብናይ ባንክ ሕሳብ)
- ክልተ ሞባይል ተለፎናት ክሕዝ ይጅምር
- ኣዘራርብኡ ክቕየር፡ ሓድሽ ርኢቶታትን ክብርታትን ይፈጥር።

እቶም ጉጅለ እቲ ቁልዓ

እንታይ ክገብር እዮም ዝደልዩ?

እቶም ገበነኛታት መብዛሕትኡ ግዜ እቲ ቁልዓ ኣብ እተፈለለዎ ዕዮታት ክሕግዝ እዮም ዝደልዩ። ከም ድርጋታትን ኣጽዋርን ምዃን ጻእን ምብጻሕን፣ ንኻልኣት ሰባት ምፍርራሕ ወይ ኣብ ገሊኡ ኣጋጣሚታት ድማ ክሰብኡ ንሰብ ምቕታል። እቶም ዕዮታት ኣብ ፈለማ ናእሽቱ ክመስሉ ይኸእሉ እዮም። ቀልጢፎም ግን ሓደገኛታት ክኾኑ ይኸእሉ እዮም።

ኣወዳት ጥራይ ኣይኩኑን፡

ኣዋልድ እውን ናብቶም ጉጅለታት ይስሓቡ እዮን። መብዛሕትኡ ግዜ ካብቶም ኣወዳት ቍሩብ ዝተፈለየ ተራ እዩ ዘለዎን፣ ንኣብነት ከም ምሕባእ ወይ ምጉዕዓዝ ገንዘብን ድርጋታትን ዝኣመሰለ። ሓንቲ ብሕገ ተቐጺዖ ዘይትፈልጥ ዓል ፖሊስ ደው ክብልዎ ዘይልሙድ ስለ ዝኾነ፣ ነቶም ጉጅለታት ዓቢ ጥቕሚ ክህልዎ ይኸእል እዩ። ስለዚ ሓንቲ ዓል ኣብ ገበን ከም ዝኣተወት ንምፍላጥ ነዊሕ ግዜ ክወስድ ይኸእል እዩ።

ብፍሉይ ናብዚ ተቓላዕቲ ዝኾኑ ቁልዑን መንእሰያትን

እቶም ጉጅለታት ሓደሽቲ ኣባላት ክምልምሉ ኣብ ዝፍትንሉ እዮን ሓደ ሓደ ቁልዑ ብዝይዳድ ናብዚ ሓደጋ ተቓላዕቲ ክኾኑ ይኸእሉ እዮም። እዚኣም ንኣብነት ብዘይ ወለዲ ናብዚ ዓዲ ዝመጹ ቁልዑን ምስ ካልእ ስድራ ክቕመጡ ዝተገብረ ቁልዑን ክኾኑ ይኸእሉ እዮም። እዞም ገበነኛታት ጉጅለታት ኣብ ከባቢ ኣኣምሮኣዊ ስንክራል ና ዘለዎም ቁልዑ ዝምሃርሉ ከም ዝሰማማዕ ዝተገብረ ኣብያተ ትምህርቲ ከም ዝንቀሳቕሱ እውን ፖሊስ ኣጠንቂቕኦም እዮም።

እቶም ጉጅለታት ናብ ጌጋ መንገዲ እዮም ዘምርሑ

እቶም ገበነኛታት ንውሉድካ ትምኒቲ ወይ ሕልሙ ንኸበጽኡ ፈጻሚም ኣይሕግዝዎን እዮም። ኣርካናት ንኸኾኑ ወይ ካብ ማእለርቲ ንኸምልጡ ጥራይ እዮም ነቲ ቁልዓ ክጥቀሙሉ።

ቁልዑ ነዚ ዝስዕብ ንምርካብ ናብ ገበን ይስጡ:-

- ጽቡቕ ጫማን ክዳውንትን
- ልዑል ደረጃ ኣብ ሕብረተ ሰብን ኣኽብሮትን
- ኣባል ጉጅለ ምኅን: ስሚዒት ብዳይነትን

እቶም ቁልዑ ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ከባቢ ዝነብሩ ቦታ ንዘለዉ ዝተዓወቱ ዝመስሉ ብዕድመ ዝደፍኡ መንእሰያት ይርእዩ። ብዙሓት ኣዕሩኽ ዘለዎምን ጽቡቕ ነገራት ክገዙ ዝኽእሉን መንእሰያት።

ገሊኦም ቁልዑ እቶም ጉጅለታት ሕልሞም ንኸበጹሉ ክሕግዝዎም ዝኽእሉ እዩ ዝመስሎም። ክኸበሩን “ፍሉጥ ሰብ” ክኾኑን ይደልዩ። ወይ እቲ ዝተልዎም ክዳውንቲ ንኸገዙ ዓቕሚ ክህልዎም ጥራይ።

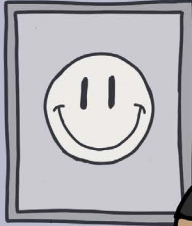
ንውላድካ ልዕሊ ኹሉ አገዳሲ ሰብ ንስኻ ኢኻ።

ዋላ እቲ ቁልዓ ኩሉ ግዜ አየርእዮ፡ ከም ዓቢ ሰብ መጠን ኣብ ሀይወት ውላድካ ኣዚኻ ኣገዳሲ ሰብ ኢኻ። ንስኻ ኢኻ ከይደኸ ምካ ደጋጊምካ ክትርእይ፡ ክትሓትትን ክትሰምዕን እትኽእል።

ምሕታት ቀጽል

ብተሓት ቁልዑ እቲ ከጋጥም ኣብ መንገዲ ዘሎ ነገር ቅቡል ከም ዘይኮነ ይርድኦም እዩ። ምናልባት ስለ ዘሕፍሮም ወይ ነቶም ዝተረፉ ኣባላት ስድራ ቤቶም ክከላኸልሎም ስለ ዝደልዩ ክኸውን ይኽእል። ዋላ'ኪ ጥቡቕን ፍቕሪ ዝመልኦን ርክብ ይሃልኹም፡ ስለዚ እዮም ከብ ምንጋር ክቕጠቡ ወይ ሓሰት ክነግሩኻ ዝኽእሉ።

ዋላ ውላድካ ክምልሰልካ ኣይድለ፡ ከመይ ከም ዘለዉን እንታይ ይገብሩ ከም ዘለዉን ምሕታት ክትቅጽል ኣገዳሲ እዩ። ከም ዘለኻሎም ክፈልጡ ምቕጻል ብተኩ ትርጉም ኣለዎ።

ሎሚ ከመይ ውዲልክ?

ንቈልዑ ካብ ገበን ገክላኽሉ ነገራት፦

- ንጡፍ ናይ ናጻ ግዜ፡ ውሑስ ልምድታት
- ናብ ቤት ትምህርቲ ምኽድ፡ ምስ ዘድሊ ተወሳኺ ሓገዝ ምሃብ
- ምስ ዓበይቲ ብሓባር ነገራት ምግባር
- ዓበይቲ ኣይፋል ክብሉን ንጹር ደረት ክገብሩን
- ዓበይቲ ክሓቱን ክሰምዑን

እቲ ቁልዓ ንዘጋጠሙ ጽቡቕ ይኹን ሕማቕ ደፊሩ ምእንቲ ክነግር፡ ከይፈረ ድኻ ናይቲ ቁልዕ ሓሰባትን ስሚዒትን ክትርዳእ ምፍታን ኣገዳሲ እዩ።

BARNDOM UTAN BROTT

Ett initiativ från Länsstyrelserna

ውላድካ ናብ ገበን ከይኣቱ ትጫነቕ እንተ ኿ንካ፡ ንዓኻን ንውላድካን ዝኸውን ክትረኽቦ ትኽእል ደገፍን ሓገዝን ኣሎ።

ክትድውል ወይ ኢ-መይል ክትሰድድ ከለኻ፡ ስምካ ከይገርካ ክትገብሮ ከም ትኽእል ኣይትረስዕ።

ኣብ መላእ ሸወደን ዝርከብ ደገፍ፡-

- ብሪስ (Bris) ሃገራዊ መስመር ርክብ ደገፍ ንቕጽ፡- 116 111
- ንኣባጽሕ ዝምልከት ናይ ብሪስ(ውድብ መሰል ቁልዑ ኣብ ሕብረተሰብ) ቊጽሪ ተሌፎን ብሽወደንኛ 077-150 50 50፡ ብእንግልዘኛን ዓረብኛን ድማ 077-448 09 00
- ተረኛ መስመር ርክብ ደገፍ ንግዳዖት ገበን (Brottsofferjourens stödlinje) – ንዓኻ ግዳይ ገበን ዝኾንካ፡ ምስክር ወይ ዘመድ፡- 116 006 ወይ brottsofferjouren.se
- መስመር ርክብ ንወላዲ (Föräldralinjen) – መስመር ርክብ ደገፍ ንዓኻ ብዛዕባ ሓይ ቁልዓ ትሻቕል፡- 020-85 20 00 ወይ mind.se
- ፖሊስ፡- ምልክታ ወይ ሓበሬታ፡ ቊጽሪ ተሌፎን 11414 ወይ polisen.se/tips። ንሀጹጽ ጉዳዮት ናብ 112 ደወል።

Länsstyrelserna

Polisen